

Sygn. akt XVII AmE 173/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Bogdan Gierzyński

po rozpoznaniu 12 października 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania **(...) Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o obliczenie opłaty koncesyjnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 14 lutego 2018 r., znak: (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od powoda (...) Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 173/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 14 lutego 2018 r., znak: (...), na podstawie art. 34 ust. 1 w związku z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r. poz. 220 j.t, z późn. zm.) oraz w związku z § 4 ust. 3 i § 6 ust. 4 w związku z ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz. U. z 1998 r. Nr 60, poz. 387, z późn. zm.) oraz w związku z art. 2 § 2 i 3 oraz art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. -Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r. poz. 201 j.t., z późn. zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej określił dla (...) Zakładu (...) Sp. z o.o. opłatę należną z tytułu koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 07-08-2013 r., nr (...), na kwotę 3 463 zł (słownie: trzy tysiące czterysta sześćdziesiąt trzy złote).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...)Zakład (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. wnosząc o uchylenie decyzji w całości, na koszt strony przeciwnej.

W uzasadnieniu odwołania powód wskazał, że Prezes URE określił opłatę w wysokości 3 463,00 zł od udzielonej w dniu 7.08.2013 r. (...) SP. z o.o. w G. koncesji na wykonanie działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami ciekłymi (decyzja nr (...)). Koncesja udzielona została na wniosek (...) Sp. z o.o. w G., złożony w dniu 28.05.2013

r. Zdaniem odwołującego Prezes URE całkowicie pominął fakt, że (...) Sp. z o.o. w G. posiadała koncesję na obrót paliwami ciekłymi na okres od 5.09. 2003 r. do 5.09.2013 r., a obecnie posiada na okres od 8 sierpnia 2013 r. do 31 grudnia 2030 r. Doszło więc, w ocenie powoda, de facto do sytuacji obciążenia (...) Sp. z o.o. w G. dwukrotnie opłatą koncesyjną za rok 2013 co sprzeczne jest, zdaniem (...) Sp. z o.o. w G. z charakterem opłaty koncesyjnej, która to opłata obejmuje cały rok 2013. Jego zdaniem, nie do przyjęcia jest stanowisko Prezesa URE, że od „nowej” koncesji obejmującej okres niecałych 5 miesięcy 2013 r., należy uiścić ponowną opłatę koncesyjną za cały rok 2013.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

- 1) oddalenie odwołania,
- 2) przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy przesłanych na podstawie art. 479⁽⁴⁸⁾§ 1 k.p.c. Sądowi Okręgowemu w Warszawie - Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów przy piśmie z dnia 11 maja 2018 r., znak: (...) - na okoliczność twierdzeń zawartych w zaskarżonej decyzji,
- 3) przeprowadzenie dowodu z dokumentu, tj. decyzji Prezesa URE z dnia 7 sierpnia 2013 r., nr (...) - na okoliczność zmiany terminu ważności koncesji udzielonej powodowi w dniu 2 września 2003 r., nr (...),
- 4) przeprowadzenie dowodu z dokumentu, tj. decyzji Prezesa URE z dnia 7 sierpnia 2013 r., nr(...), z późn. zm. - na okoliczność udzielenia powodowi koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres od 8 sierpnia 2013 r. do 31 grudnia 2030 r.,
- 5) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 maja 2013 r. wpłynął do Prezesa URE wniosek Przedsiębiorcy o udzielenie koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie obrót paliwami ciekłymi.

Prezes URE decyzją z dnia 7 sierpnia 2013 r., nr (...), udzielił Przedsiębiorcy koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi.

Udzielenie na wniosek Przedsiębiorcy koncesji, obligowało go do wniesienia z tego tytułu opłaty, tzw. opłatą koncesyjną - zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U. z 1998 r., Nr 60, poz. 387, z późn. zm.).

Opłata koncesyjna powinna zostać obliczona przez Przedsiębiorcę i wniesiona na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki w terminie do 30 dni od dnia wydania mu koncesji, tj. do dnia 6 września 2013 r.

Do 6 września 2013 r. (włącznie) nie wpłynęła na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki opłata koncesyjna.

Przedsiębiorca w 2012 r., tj. w roku poprzedzającym udzielenie powyższej koncesji, uzyskał przychody w zakresie działalności objętej koncesją w wysokości (...) zł, co wynika ze złożonego przez Przedsiębiorcę formularza opłaty koncesyjnej.

Prezes URE pismem z dnia 27 czerwca 2017 r. wezwał Przedsiębiorcę do wniesienia – w terminie 14 dni od dnia otrzymania tego wezwania - opłaty z tytułu udzielonej koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi oraz poinformował o sposobie jej uiszczenia.

W odpowiedzi na wezwanie Przedsiębiorca pismem z 10 lipca 2017 r. odmówił uiszczenia opłaty i przedstawił negatywne stanowisko co do żądania uiszczenia opłaty, podnosząc, że brak jest podstaw formalno-prawnych do ponownej zapłaty z tytułu udzielenia koncesji na obrót paliwami ciekłymi za 2013 r.

Prezes URE pismem z dnia 20 listopada 2017 r., znak: (...), zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej.

Przedsiębiorca został jednocześnie wezwany do złożenia stosownych wyjaśnień i nadesłania dokumentów, tj. wypełnionego formularza dotyczącego wyliczenia opłaty koncesyjnej (który to formularz został przekazany Przedsiębiorcy z wezwaniem do wniesienia opłaty koncesyjnej) oraz potwierdzenia uiszczenia przedmiotowej opłaty na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki. Ponadto,

Przedsiębiorca zgodnie z art. 77 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149) dalej „k.p.a.”, został poinformowany o faktach znanych Prezesowi URE z urzędu, tj. o wysokości przychodów osiągniętych przez Przedsiębiorcę w roku poprzedzającym udzielenie mu w dniu 7 sierpnia 2013 r. koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi.

W odpowiedzi, Przedsiębiorca pismem z dnia 8 grudnia 2017 r. podtrzymał swoje stanowisko w sprawie.

Prezes URE pismem z dnia 9 stycznia 2018 r zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu prowadzonego postępowania i przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów, jak również o prawie do złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień.

Przedsiębiorca w wyznaczonym terminie nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia.

(...) Sp. z o.o. w G. posiadała koncesję na obrót paliwami ciekłymi z dnia 2 września 2003 r., nr (...) na okres od 5 września 2003 r. do 5 września 2013 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie niezaprzeczonych twierdzeń stron oraz wskazanych wyżej dokumentów znajdujących się w aktach sprawy. Dokumenty nie były kwestionowane przez strony, dlatego też Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, w brzmieniu tego przepisu aktualnym na datę wydania zaskarżonej decyzji, przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, wnoszą coroczne opłaty do budżetu państwa, obciążające koszty ich działalności.

Zasady, wysokość i sposób obliczania opłaty koncesyjnej regulowało obowiązujące wówczas rozporządzenie Rady Ministrów z 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U. Nr 60, poz. 387 z późn. zm.).

Opłata ta ma charakter opłaty administracyjnej i każde przedsiębiorstwo energetyczne, któremu dzielono koncesji, jest obowiązane do jej uiszczenia. Wynika to z samego faktu uzyskania i posiadania ważnej koncesji. Opłaty koncesyjne są wnoszone do budżetu państwa, na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki i stanowią dochód tego budżetu. Należą one do opłat, do których ustalenia lub określenia uprawnione są organy inne niż organy podatkowe.

Zakwalifikowanie opłat koncesyjnych w taki sposób skutkuje tym, iż zgodnie z art. 2 § 2 ordynacji podatkowej do opłat tych stosuje się przepisy działu III ordynacji podatkowej „Zobowiązania podatkowe”.

Wobec powyższego, do realizacji przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zadań, wynikających z konieczności egzekwowania realizacji obowiązku sformułowanego w art. 34 P.e., stosuje się przepisy ordynacji podatkowej w zakresie takim jak: powstanie zobowiązania oraz jego wygaśnięcie, naliczanie odsetek za zwłokę, jak również ulgi w spłacie opłaty koncesyjnej, przedawnienie zobowiązania wynikającego z art. 34 P.e., nadpłata opłaty koncesyjnej oraz prawa i obowiązki następców prawnych oraz podmiotów przekształconych (Muras Zdzisław (red.), Swora Mariusz (red.), Prawo energetyczne. Tom II. Komentarz do art. 12-72, wyd. II Opublikowano: WK 2016).

Zgodnie z brzmieniem § 1 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia z 5 maja 1998 r., wysokość corocznej opłaty wnoszonej przez przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, stanowi iloczyn przychodów przedsiębiorstwa energetycznego uzyskanych ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie jego działalności objętej koncesją, osiągniętych w roku poprzedzającym ustalenie opłaty, oraz współczynników opłat określonych tabelą stanowiącą załącznik do rozporządzenia.

Zgodnie z § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia, opłatę wnosi się w terminie do 31 marca każdego roku.

Ustawa Prawo energetyczne statuuje zatem coroczny obowiązek uiszczenia opłaty koncesyjnej, który powstaje 1 stycznia każdego roku, a rozporządzenie określa termin jej płatności.

Należy wskazać, że choć opłata ta jest uiszczana w związku z przyznaniem praw wynikających z treści koncesji, to jednak nie odnosi się ona do faktycznego wykonywania działalności koncesjonowanej, lecz do hipotetycznej możliwości jej wykonywania, na co wskazuje moment jej uiszczenia (tj. z góry za cały rok) oraz oderwanie wartości opłaty od faktycznie zrealizowanych w danym roku obrotów i ustalenie jej na podstawie obrotu z roku poprzedniego.

Opłata ta nie jest zatem świadczeniem przedsiębiorstwa energetycznego, które wnosi ono proporcjonalnie do okresu, w którym korzysta z udzielonej mu koncesji. Stanowi wprawdzie w pewnym sensie swoistą cenę za prawo prowadzenia działalności koncesjonowanej, ale nie jest ustalana w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności koncesji, ani też nie pozostaje w związku z realnie osiąganym przychodem w roku, w którym powstał obowiązek uiszczenia opłaty.

Zdaniem Sądu, opłata koncesyjna stanowiąc jednorazową opłatę za wykonywanie działalności w danym roku kalendarzowym nie podlega, wobec tego, także stopniowemu wykorzystaniu i nie może być ustalana proporcjonalnie do okresu w danym roku, w którym działalność faktycznie była wykonywana. Stanowisko takie było wielokrotnie prezentowane w orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (np. wyrok tut. SOKiK w sprawie o sygn. akt XVII AmE 52/15).

Z kolei według § 4 ust. 3 rozporządzenia, w terminie określonym w ust. 2, tj. w ciągu 30 dni od dnia wydania koncesji, pierwszą opłatę wnosi także przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji na wniosek, jeżeli w roku poprzedzającym udzielenie koncesji uzyskało przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie działalności objętej tą koncesją.

Przepisy § 4 ust. 1 i ust. 3 rozporządzenia dotyczą zatem dwóch rodzajów opłat, mianowicie, w pierwszym przypadku – corocznej opłaty koncesyjnej wnoszonej do 31 marca każdego roku następującego po roku, w którym udzielono koncesji, a w drugim przypadku – pierwszej opłaty, uiszczanej w ciągu 30 dni od dnia wydania koncesji na wniosek przedsiębiorcy.

Stosownie do § 6 rozporządzenia:

1. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, w razie stwierdzenia, że opłata została obliczona w sposób nieprawidłowy, wzywa przedsiębiorstwo energetyczne do ponownego jej obliczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.
2. W razie niedotrzymania przez przedsiębiorstwo energetyczne terminu, o którym mowa w ust. 1, lub gdy opłata ponownie została obliczona w sposób nieprawidłowy - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki dokonuje obliczenia opłaty.

3. Po dokonaniu obliczenia, o którym mowa w ust. 2, przedsiębiorstwo energetyczne wnosi niezwłocznie należną kwotę albo Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zwraca nadpłaconą kwotę.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio, w razie niewniesienia opłaty w terminie określonym w § 4.

Należy także mieć na uwadze treść art. 39 P.e., zgodnie z którym przedsiębiorstwo energetyczne może złożyć wniosek o przedłużenie ważności koncesji, nie później niż na 18 miesięcy przed jej wygaśnięciem. Przepis ten obejmuje regulację umożliwiającą przedsiębiorstwu energetycznemu przedłużenie terminu ważności koncesji w przypadku zbliżającego się upływu tego terminu. Zgodnie z poglądem dominującym w literaturze i orzecznictwie, wskazany termin 18-miesięczny ma charakter materialnoprawny, co oznacza, że w przypadku jego niedochowania, przedsiębiorca nie będzie mógł skorzystać z uprawnienia do przedłużenia ważności koncesji.

W ocenie Sądu Okręgowego, na gruncie niniejszej sprawy należało uznać, iż na podstawie jednoznacznie ciążył obowiązek wniesienia opłaty - tj. pierwszej opłaty - w związku z uzyskaniem koncesji na obrót paliwami ciekłymi, udzielonej decyzją z 7 sierpnia 2013 r., nr (...).

Opłata ta winna być uiszczona w ciągu 30 dni od dnia wydania koncesji. Powód wypełnił przesłanki określone w § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r., ponieważ złożył wniosek o udzielenie mu koncesji na obrót paliwami ciekłymi, uzyskał decyzję o udzieleniu mu tej koncesji, prowadził przed wydaniem przedmiotowej decyzji działalność w zakresie obrotu paliwami ciekłymi oraz uzyskał z tej działalności przychód, który stanowił podstawę obliczenia opłaty koncesyjnej.

Z przedmiotowego obowiązku nie zwalnia powoda uiszczenie opłaty rocznej od wcześniejszej koncesji, tj. koncesji z dnia 2 września 2003 r., nr (...) udzielonej na okres od 5 września 2003 r. do 5 września 2013 r.

W niniejszej sprawie nie mamy bowiem do czynienia z bezzasadnym ustaleniem opłaty należnej z tytułu koncesji, a tym samym z podwójnym naliczeniem opłaty koncesyjnej przez organ, ponieważ opłaty te uiszczane są z dwóch różnych tytułów.

Bezspornym jest, że powód uiszczył opłatę coroczną, stosownie do art. 34 P.e. w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia – w formularzu „Opłata z tytułu udzielonej koncesji za rok 2013” oraz w tytule polecenia przelewu wyraźnie wskazano, że opłata ta została uiszczona z tytułu koncesji z dnia 2 września 2003 r., nr (...), natomiast zaskarżona decyzja dotyczy obowiązku uiszczenia pierwszej opłaty, w oparciu o art. 34 P.e. w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia, od koncesji udzielonej 7 sierpnia 2013 r.

Należy ponadto wskazać, że powód prowadzący działalność koncesjonowaną, miał możliwość wystąpienia w trybie art. 39 P.e. o przedłużenie ważności koncesji z 2003 r. Warunkiem skorzystania z tego uprawnienia jest złożenie wniosku o przedłużenie ważności koncesji nie później niż 18 miesięcy przed jej wygaśnięciem. Termin ten ma charakter materialnoprawny, a jego niezachowanie powoduje, że przedsiębiorca nie może skorzystać z uprawnienia do przedłużenia ważności koncesji przewidzianego w tym przepisie. W przypadku niezachowania przez koncesjonariusza terminu przewidzianego dla złożenia wniosku o przedłużenie ważności koncesji i konieczności wystąpienia o wydanie nowej koncesji, sytuacja koncesjonariusza będzie zatem tożsama z sytuacją przedsiębiorcy ubiegającego się o wydanie koncesji po raz pierwszy. W każdym ze wskazanych przypadków wydanie decyzji udzielającej koncesji będzie wymagało od podmiotu zainteresowanego spełnienia przesłanek zawartych w art. 33 P.e., jak również uiszczenia opłaty koncesyjnej.

Ponieważ powód nie skorzystał z przewidzianego przez przepisy Prawa energetycznego uprawnienia do przedłużenia ważności posiadanej przez niego koncesji na obrót paliwami ciekłymi, lecz wystąpił o udzielenie mu nowej koncesji, przesądza o obowiązku uiszczenia opłaty również od „nowej” decyzji koncesyjnej (tj. pierwszej opłaty). Powód złożył wniosek o udzielenie koncesji dopiero w dniu 28 maja 2013 r., a zatem nie wcześniej niż 18 miesięcy przed wygaśnięciem koncesji z 2 września 2003 roku.

Mając na uwadze, że powód nie wniósł w określonym przepisami prawa terminie pierwszej opłaty od koncesji udzielonej decyzją Prezesa URE z 8 sierpnia 2013 r., Sąd uznał, że pozwany miał podstawy do zastosowania przepisów § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. Przy czym, należy odnotować, że powód nie kwestionował wysokości opłaty ustalonej zaskarżoną decyzją, a jedynie podstawę do jej wymierzenia. Tym samym, zarzuty sformułowane w odwołaniu nie zasługiwały na uwzględnienie.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że powód - jako przegrywający sprawę – zobowiązany jest do zwrotu Prezesowi URE kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalone w oparciu o § 14 ust.2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

Sędzia SO Bogdan Gierzyński